

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

LEGE

*privind prevenirea și combaterea violenței de gen împotriva femeilor
-Întâi Femeia-*

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Capitolul I – Dispoziții generale

Art. 1

Prezenta lege reglementează măsuri de prevenire și combatere a violenței exercitate împotriva femeilor, precum și modalitățile de protecție, sprijin, reabilitare și asistență acordate victimelor, în vederea garantării exercitării drepturilor și libertăților fundamentale, a demnității umane și a siguranței individuale.

Art. 2

Prevederile prezentei legi se aplică tuturor formelor de violență de gen exercitate împotriva femeilor, indiferent de natura relației dintre victimă și agresor, de locul săvârșirii faptei ori de statutul social, economic, cultural sau etnic al părților implicate.

Art. 3

În sensul prezentei legi, termenii următori se definesc astfel:

- a) *victimă* – orice persoană de sex feminin care a suferit un act de violență de gen sau se află într-o situație de risc iminent de violență, indiferent de existența unei plângeri penale ori de statutul socio-economic, etnic sau cultural;
- b) *violență de gen împotriva femeii* – orice act de violență, bazat pe gen, care are ca rezultat sau este susceptibil să producă vătămări fizice, sexuale, psihice, suferințe morale ori pierderi economice, îndreptat împotriva unei persoane de sex feminin, indiferent dacă este comis în viața publică sau privată;
- c) *agresor* – persoana care exercită orice formă de violență de gen împotriva unei femei;
- d) *măsuri de protecție* – ansamblul dispozițiilor legale dispuse de instanță sau autorități competente în vederea prevenirii unor fapte de violență.

Art. 4

(1) Fiecare femeie se bucură, fără discriminare, de drepturile fundamentale inerente persoanei umane, fiindu-i asigurate oportunități și facilități pentru a trăi fără violență, a-și păstra sănătatea fizică și mintală și a se dezvolta moral, intelectual și social.

(2) Pentru realizarea acestor drepturi, femeile beneficiază, în condițiile prezentei legi și ale celorlalte dispoziții legale aplicabile, de:

- a) dreptul la protecția integrității fizice, psihice și sexuale;
- b) dreptul de a accesa servicii medicale, psihologice, juridice și sociale specializate;
- c) dreptul de a solicita măsuri de protecție, inclusiv îndepărtarea agresorului și monitorizarea acestuia;
- d) dreptul de a fi asistată și/sau reprezentată de un avocat, în condițiile legii, în orice procedură civilă, penală sau administrativă;
- e) dreptul de a desfășura activități economice și profesionale și de a dispune liber de resursele și veniturile proprii.

(3) Drepturile prevăzute la alin. (1) se completează cu cele stabilite prin alte acte normative în materie de egalitate de șanse, combaterea discriminării și protecția victimelor infracțiunilor

(4) Autoritățile publice, familia și societatea au obligația de a contribui la prevenirea violenței și la sprijinirea victimelor.

Art. 5

Interpretarea și aplicarea dispozițiilor prezentei legi se realizează în acord cu scopul său de a preveni și combate violența de gen exercitată împotriva femeilor, de a asigura protecția efectivă a victimelor, precum și de a elimina practicile și atitudinile care perpetuează inegalitatea și discriminarea bazate pe gen.

Art. 6

În înțelesul prezentei legi, violența împotriva femeilor reprezintă orice act de violență fizică, psihologică, sexuală, economică sau morală, comis asupra unei persoane de sex feminin, care are ca rezultat ori este susceptibil să producă o vătămare fizică, psihică sau sexuală, o suferință morală sau o pierdere patrimonială, indiferent dacă a fost săvârșit în viața privată ori în spațiul public.

Art. 7

Violența împotriva femeilor este o formă de încălcare a drepturilor fundamentale ale omului și o manifestare a inegalității dintre sexe.

Art. 8

Constituie forme ale violenței împotriva femeilor, fără a se limita la acestea, următoarele:

- a) *violență fizică* – orice comportament care aduce atingere integrității sau sănătății fizice a persoanei;
- b) *violență psihologică* – orice conduită care provoacă daune emoționale și diminuează stima de sine sau care dăunează și perturbă dezvoltarea deplină ori care vizează degradarea sau controlul acțiunilor, comportamentelor, convingerilor și deciziilor, prin amenințări, constrângere, umilință, manipulare, izolare, supraveghere constantă, persecuție persistentă, insulte, șantaj, încălcarea vieții private, ridiculizare, exploatare și limitarea dreptului de a veni și de a pleca sau orice alte mijloace care cauzează daune sănătății psihologice și autodeterminării;
- c) *violență sexuală* – ca orice comportament care obligă o femeie să fie martoră, să întrețină sau să participe la relații sexuale nedorite, prin intimidare, amenințare, constrângere sau utilizare a forței; care o induce să își comercializeze sau să își utilizeze, în orice mod, sexualitatea, care o împiedică să utilizeze orice metodă contraceptivă sau care o obligă să se căsătorească, să aibă o sarcină, să facă avort sau să se prostitueze, prin constrângere, șantaj, mită sau manipulare; sau care limitează sau anulează exercitarea drepturilor sale sexuale și reproductive;

- d) *violență economică* – orice conduită care constituie reținere, sustragere, distrugere parțială sau totală de obiecte, instrumente de muncă, documente personale, bunuri, valori și drepturi ori resurse economice, inclusiv cele destinate satisfacerii nevoilor acestora;
- e) *violență morală* – orice conduită care constituie calomnie, defăimare sau insultă.

Art. 9

(1) Sunt interzise orice acte de instigare la ură, discriminare sau violență împotriva femeilor, exprimate prin discurs public, mass-media, rețele de socializare sau alte mijloace de comunicare.

(2) Manifestările cu caracter misogin, care incită la dispreț, inferiorizare sau ură față de femei, inclusiv cele bazate pe stereotipuri de gen, constituie forme ale discursului instigator la ură și se sancționează potrivit legii penale.

Art. 10

Orice formă de publicitate, comunicare comercială, mesaj audiovizual sau conținut transmis prin mass-media ori prin alte mijloace de informare care nu respectă demnitatea femeilor sau care le prezintă într-o manieră discriminatorie, degradantă, stereotipizată ori contrară principiului egalității de gen, sunt interzise.

Capitolul II - Măsuri de prevenție integrate

Art. 11

(1) Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor se realizează prin politici publice coordonate, desfășurate la nivel național, județean și local, cu implicarea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a societății civile.

(2) Politicile prevăzute la alin. (1) se implementează în baza următoarelor direcții strategice:

- a) realizarea cooperării instituționale între autoritățile cu atribuții în domeniul justiției, ordinii publice, sănătății, educației, muncii, protecției sociale și locuinței, în vederea intervenției multidisciplinare în cazurile de violență de gen;
- b) susținerea cercetării, statisticii și analizelor privind cauzele, formele și consecințele violenței de gen, inclusiv din perspectivă intersecțională (gen, etnie, statut socio-economic), în vederea evaluării și îmbunătățirii politicilor publice;
- c) promovarea egalității de șanse și combaterea stereotipurilor de gen în mass-media și educație;
- d) constituirea de structuri specializate în cadrul Poliției Române pentru combaterea violenței împotriva femeilor, în condițiile legii;
- e) desfășurarea de campanii de educare și conștientizare pentru prevenirea violenței împotriva femeilor, adresate atât publicului general, cât și în mediul școlar, inclusiv informarea privind drepturile și mijloacele de protecție existente;
- f) promovarea de parteneriate între autorități publice și organizații neguvernamentale, prin protocoale, contracte sau convenții, în scopul implementării de programe și servicii pentru combaterea violenței domestice și de gen;
- g) formarea profesională continuă a personalului din instituțiile implicate, cu privire la prevenirea și intervenția în cazuri de violență de gen;
- h) elaborarea de programe educaționale privind respectul pentru demnitatea umană, egalitatea de gen și nediscriminarea;
- i) integrarea în curriculumul național, prin ordin al ministrului educației, a conținuturilor privind drepturile omului, egalitatea de șanse și prevenirea violenței domestice și de gen.

Capitolul III – Măsuri de sprijin și acces la justiție

Art. 12

Femeile victime ale violenței beneficiază, gratuit, de măsuri de sprijin prevăzute de prezenta lege și de alte dispoziții legale aplicabile, acordate de furnizori publici sau privați acreditați, potrivit legii.

Art. 13

(1) Victimele violenței de gen beneficiază, în mod gratuit, de următoarele servicii de asistență și sprijin, acordate în funcție de nevoile individuale:

- a) servicii medicale de urgență și de specialitate, inclusiv la metode de contracepție de urgență, profilaxia infecțiilor cu transmitere sexuală și a infecției cu virusul imunodeficienței umane (HIV), tratamente stomatologice de urgență, precum și la alte proceduri medicale necesare în urma agresiunilor de natură sexuală sau fizică.
- b) evaluare și consiliere psihologică, inclusiv pentru copiii aflați în îngrijirea victimei;
- c) adăpost temporar în centre de primire în regim de urgență sau locuințe protejate, pe durata necesară protecției victimei;
- d) sprijin social și consiliere pentru reintegrare familială, profesională și locativă;
- e) asistență juridică acordată de avocați în condițiile legii.

(2) Serviciile prevăzute la alin. (1) sunt furnizate de instituții și persoane autorizate potrivit legii, iar costurile acestora sunt suportate din bugetul de stat.

Art. 14

(1) Oricine, prin acțiune sau omisiune, cauzează unei femei vătămări corporale, sexuale sau psihologice, precum și daune morale ori patrimoniale, este obligat la repararea integrală a prejudiciului.

(2) Această obligație include și rambursarea costurilor aferente serviciilor acordate victimei și suportate din fonduri publice, inclusiv costurile serviciilor medicale, psihologice, juridice și sociale, potrivit tarifelor stabilite de legislația în vigoare.

Art. 15

(1) În cazul în care instanța dispune o măsură de protecție față de victimă, care implică utilizarea de dispozitive electronice de monitorizare, costurile aferente achiziției, montării, întreținerii și funcționării acestora sunt în sarcina persoanei împotriva căreia s-a dispus măsura, potrivit hotărârii instanței.

(2) În condițiile în care costurile prevăzute la alin. (1) nu pot fi acoperite de persoana obligată, acestea sunt avansate de la bugetul de stat, cu drept de regres împotriva acesteia.

Art. 16

(1) Unitățile de învățământ acordă prioritate la înscrierea sau transferul copiilor aflați în întreținerea femeilor care se află în situații de violență domestică, la cea mai apropiată unitate de învățământ primar de domiciliul acestora.

(2) Prioritatea prevăzută la alin (1) se aplică în baza prezentării unui proces-verbal al organelor de ordine publică, a unei ordonanțe de protecție sau a altor documente care atestă desfășurarea unei proceduri legale privind violența.

(3) Datele cu caracter personal ale victimei și ale copiilor aflați în întreținerea acesteia, înregistrate sau transferate potrivit alin.(1), sunt confidențiale putând fi accesate numai de autoritățile abilitate, în condițiile legii.

Art. 17

(1) În scopul protejării și sprijinirii procesului de recuperare, femeile victime ale violenței beneficiază, la cerere, de absențe motivate de la locul de muncă, pe durata aplicării măsurilor de protecție, consiliere sau sprijin specializat, fără ca durata totală a acestora să depășească 6 luni.

(2) Perioadele de absență prevăzute la alin. (1) sunt asimilate vechimii în muncă și nu pot constitui temei pentru sancționare disciplinară, diminuarea drepturilor salariale sau încetarea contractului individual de muncă.

(3) Contractul individual de muncă nu poate fi încetat din inițiativa angajatorului pe durata în care absențele prevăzute la alin. (1) sunt considerate motivate, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

Art. 18

(1) Organele de poliție și celelalte autorități competente au obligația de a acorda sprijin specializat victimelor, prin personal instruit în domeniul prevenirii și combaterii violenței de gen.

(2) În vederea punerii în aplicare a măsurilor de protecție, autoritățile colaborează cu serviciile publice de asistență socială, educație, sănătate și alte instituții implicate.

Art. 19

(1) În situațiile în care există un risc actual sau iminent la adresa vieții, integrității fizice ori psihice a unei femei aflate într-o situație de violență domestică, ori a persoanelor aflate în întreținerea acesteia, autoritățile competente dispun măsura îndepărtării de urgență a agresorului din locuința comună sau din alt spațiu locativ.

(2) Măsura prevăzută la alin. (1) se aplică potrivit dispozițiilor legii pentru prevenirea și combaterea violenței domestice și ale legii privind ordinul de protecție provizoriu, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 20

(1) În toate actele procedurale, civile și penale, femeile aflate în situații de violență domestică au dreptul la asistență juridică gratuită, acordată de avocați, în condițiile Legii nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

(2) Asistența juridică prevăzută la alin. (1) include consiliere și reprezentare în cauze civile, penale sau administrative legate de protejarea drepturilor persoanei, fără condiționări privind vârsta, situația materială, cetățenia, natura faptei sau existența unei plângeri penale.

(3) Cheltuielile aferente, inclusiv onorariile avocaților, sunt suportate integral de la bugetul de stat, în condițiile legii.

Capitolul IV – Contravenții

Art. 21

(1) Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei la 15.000 lei, dacă faptele nu constituie infracțiuni, următoarele:

- a) nerealizarea evaluării nevoilor victimei și neacordarea serviciilor prevăzute la art. 12;
- b) refuzul angajatorului de a acorda absențele motivate prevăzute la art. 16;
- c) încetarea contractului individual de muncă în condițiile interzise de art. 16 alin. (3);
- d) difuzarea de conținut publicitar, audiovizual sau online contrar prevederilor art. 9.
- e) împiedicarea exercitării dreptului la asistență juridică gratuită prevăzut la art. 19.

Art. 22

(1) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac, potrivit competențelor legale, de către polițiști, inspectorii sociali, asistenții sociali, primarii sau împuterniciții acestora.

(2) Constatarea și sancționarea contravențiilor prevăzute la art. 20 lit. b) și c) se realizează de către inspectorii de muncă, potrivit legii.

(3) Contravențiilor le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 23

(1) Supravegherea respectării măsurilor de protecție dispuse potrivit art. 14 alin. (1), cu ajutorul unui dispozitiv electronic de supraveghere, se realizează în condițiile stabilite prin lege.

(2) Procedura de aplicare a măsurii de monitorizare electronică se face potrivit dispozițiilor Legii nr. 146/2021 privind monitorizarea electronică în cadrul unor proceduri judiciare și execuțional penale, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul V – Dispoziții finale

Art. 24

(1) Prezenta lege se aplică în completarea dispozițiilor Legii nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a dispozițiilor Codului penal, Codului de procedură penală, Codului civil și ale altor acte normative aplicabile.

(2) În cazul în care există dispoziții contrare între prezenta lege și alte acte normative, se aplică dispozițiile care asigură un nivel mai ridicat de protecție a drepturilor victimei.

Art. 25

În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, autoritățile competente vor elabora și supune aprobării Guvernului, prin hotărâre, normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

Art. 26

Prezenta lege intră în vigoare de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art.75 și art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI
(L.S.)

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
(L.S.)